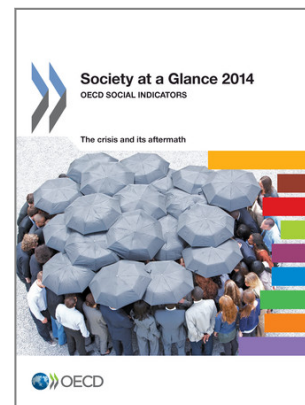

OECD *Multilingual Summaries*

Society at a Glance 2014

OECD Social Indicators

Summary in Estonian

Lugege tervet raamatut: 10.1787/soc_glance-2014-en

Ühiskond lähivaates 2014

OECD sotsiaalsed näitajad

Eestikeelne kokkuvõte

Finantskriisist on möödunud üle viie aasta, kuid paljudes OECD riikides püsib töötuse määr ikka veel kõrgel ja sissetulekud on vähenenud ning see halvendab sotsiaalingimusi. Valitsuste suutlikkust nende raskustega toime tulla piirab eelarve konsolideerimine. Sotsiaalkulutuste kärbetega kaasneb aga risk, et haavatuid rühmade viletsus suureneb, mis võib tekitada probleeme edaspidiseks. OECD riigid suudavad nende raskustega tulemuslikult toime tulla ainult hästi kujundatud ja piisavatele ressursidele toetuva poliitika abil. Kriisi kõige hullematest mõjudest säästetuna seisavad suuremad arenevad riigid silmitsi mitmesuguste katsumustega. Siiski on OECD riikide kogemus asjakohane arenevate riikide puhul ajal, mil nad jätkavad sotsiaalkaitseüsteemide rajamist ning kriisikindlaks muutmist.

Finantskriis on kannustanud sotsiaalkriisi

2007. ja 2008. aasta finantsvapustused tekitasid mitte ainult majandus- ja eelarvekriisi, vaid ka sotsiaalse kriisi. Sügavaimat ja pikimat langust kogunud riikidel esineb põhjalikke järelmõjusid inimeste tööhõiveväljavaadetele, sissetulekule ja elukorraldusele. OECD riikides otsib tööd oma 48 miljonit inimest – seda on 15 miljonit enam kui 2007. aasta septembris – ja teised miljonid on rahalistes raskustes. Sissetulekuta elavate majapidamiste arv on kahekordistunud Kreekas, Iirimaa ja Hispaanias. Kõige raskemad löögid on tabanud väikse sissetulekuga rühmi, nagu ka noori ja lastega peresid.

Sotsiaalsed tagajärjed võivad püsida veel aastaid

Kuna majapidamised on surve all ja kontrollitakse sotsiaalse toe õigustatust, teatab üha enam inimesi rahulolematusest eluga ja usaldus valitsuste vastu on sööstnud alla. Samuti on märke, et kriisi mõju inimeste edasisele heaolule kestab veel kaua. Nii annavadki osa kriisi tagajärjedest (pere loomise, sündivuse ja tervise vallas) end tunda alles pikema aja jooksul. Sündivusmäärad on pärast kriisi algust veelgi langenud, süvendades vananemise demograafilisi ja eelarveprobleeme. Pered on kärpinud ka hädavajalikke kulutusi, sh toidule, mis seab ohtu nende praeguse ja edasise heaolu. On veel liiga vara panna arvudesse pikaajalist mõju inimeste tervisele, kuid töötus ja majandusraskused soodustavad teadaolevalt hulka terviseprobleeme, sh vaimuhaigust.

Investeeringud praegu kulude tõusu ärahoidmiseks tulevikus

Lühiajalised säästused võivad tähendada palju kõrgemaid kulusid tulevikus ja valitsused peavad seadma esikohale investeeringukavade rahastamise. Praeguste tervishoiukulutustes tehtavate kärpete puhul on

vaja vältida tervishoiuvajaduste tõusu vallandamist tulevikus. Eriti raske löögi saanud riigid peavad tagama ligipääsu kvaliteetsetele lastega seotud teenustele ja hoidma ära koolilõpetajate tõrjutuse tõturult.

Haavatavad rühmad vajavad tuge kohe

Toimivuse seisukohast aga on vaja sotsiaalinvesteeringud siduda piisava toega vaeseimatele. Toe säilitamine ja selle tugevdamine haavatuimatele rühmadele peab moodustama endiselt üliloolulise osa mis tahes majandusliku ja sotsiaalse taastumise strateegiast. Valitsustel on vaja ajastada ja kujundada eelarve konsolideerimise meetmed vastavalt, kuna selliste meetmete jaotuslik mõju võib olla väga erinev, näiteks võivad vaesed kannatada enam kulutuste kärpete kui maksude tõusmise tõttu.

Töötuskulutuste kärpete tegemiseks on ruum piiratud

Tööturu nõrkuse tõttu on vähe võimalusi töötushüvitiste, sotsiaalabi ja tööturu programmide kulutuste kärpimiseks. Säästmise võimalikkuse korral tuleb see saavutada kooskõlas taastumise tempoga. Eelkõige on sihistatud turvaabinõu toetused esmatähtsad riikides, kus sellist tuge ei ole olemas, sellele on raske ligi pääseda või kus pikaajalistel töötutel on ammendumas töötushüvitised. Üldkärpeid sotsiaalsiirete, nt eluaseme ja laste-/peretoetuste vallas, tuleb vältida, kuna tihti pakuvad need siirded eluliselt olulist tuge vaestele töötavatele peredele ja üksikvanematele.

Vahendite suunamine võib anda sääste, kui samal ajal kaitstakse haavatavaid

Vahendite suunamisega on võimalik saavutada olulisi sääste, kui samal ajal kaitstakse haavatavaid rühmi. Eelkõige tuleb tervishoiureformidel seada esikohale haavatuimate kaitsmine. Siiski on vahendite suunamise pisikorrigeerimine vajalik, et hoida ära vastupidise mõjuga stiimulite teke, mis peletaksid inimesi töö otsimisest eemale. Näiteks võivad peagi töökohale asuvad töötud üleminekuga toetustelt palgateenimisele kaotada või võita väga vähe.

Tugi peredele nende jõupingutustes raskustega toime tulla

On väga oluline, et riigi antav tugi kujundataks nii, et see oleks majapidamistele raskustega toimetulemisel abiks ja toeks, mitte lahenduseks. Selles valguses on eriti oluline tagada tulemuslik tööhõivetugi, isegi kui see tähendab suuremaid kulutusi aktiivsele sotsiaalpoliitikale lähiperspektiivis. Tööturu aktiveerumine ja tööil käivate inimeste toetamine tuleb hoida mõistlikul tasemel. Kui on palju töötavaid majapidamisi, tuleb suunata poliitikameetmed selle tagamisele, et nad tooksid kasu kiiresti, kui tööturu konjunktuur paraneb. Näiteks ei tohi maksimaalse toimivuse tagamiseks tööga seotud tugi ega stiimulid piirduda üksikute töötajatega, vaid need tuleb teha kättesaadavaks ka mittetöötavatele elukaaslastele.

Valitsustel on vaja kava järgmiseks kriisiks

Selleks et sotsiaalpoliitika kriisikindlaks muuta ja kogu majandustsükli jooksul toimiv tugi tagada, peavad valitsused vaatama hiljutisest majanduslangusest kaugemale. Esiteks on neil vaja leida mooduseid säästude kogumiseks tõusude ajal, et tagada toimetulek tõusvate kuludega languste ajal. Kulutamise poolel tuleb neil viia toetamine enam kokku tööturu konjunktuuriga – nt vähendades taastumisel usutavalt kulutusi toetustele ja suunates ressursse toetustelt aktiivsele tööturupoliitikale. Tulu poolel tuleb neil teha tööd maksubaaside laiendamiseks, töjõumaksudest sõltuvuse vähendamiseks ning maksusüsteemide kohandamiseks, pidades silmas sissetulekute ebavõrdsuse tõusu. Teiseks on valitsustel vaja jätkata enne kriisi alustatud sotsiaalkaitsesüsteemide struktuurireforme, sest pärast kriisi on vajadus nende järele veelgi suurenenud. Pensionite vallas on mõnel tulevasel pensionäril töörealisena läbitud pikkade töötuseperioodide tõttu suurem sissetuleku ebakindluse risk. Tervishoius on tarbetuid teenuseid eemaldavad ja tõhusust suurendavad struktuursed meetmed eelistatavad sihistamata kärpetele, mis piiravad haavatuimate ligipääsu tervishoiule.

© OECD

Käesolev kokkuvõte ei ole OECD ametlik tõlge.

Käesoleva kokkuvõtte kasutamine on lubatud OECD autoriõiguse ja originaalse väljaande pealkirja mainimisel.

Erinevates keeltes kokkuvõtted on väljavõtted OECD esialgselt inglise- ja prantsuskeelsest väljaandest.

Need väljaanded on saadaval OECD internetipoest aadressil www.oecd.org/bookshop

Täiendavate andmete saamiseks pöörduge OECD Õiguste ja tõlgete üksuse poole avalike suhete direktoraadis aadressil

rights@oecd.org või faksinumbril: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

õiguste ja tõlgete üksus: www.oecd.org/rights

Lugege inglisekeelset täisversiooni OECD iLibrary's!!

© OECD (2014), *Society at a Glance 2014: OECD Social Indicators*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/soc_glance-2014-en